

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอ่านแล้ว
เลขที่รับ..... ๑๐๙
วันที่..... ๑๖ พ.ค. ๖๕
เวลา.....

ที่ อต ๐๐๒๓.๖/ว ๓๗๓

ดัง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์
และนายกเทศมนตรีเมืองอุดรดิตถ์

ด้วยจังหวัดอุดรดิตถ์ได้รับแจ้งจาก ศูนย์อนามัยที่ ๒ พิษณุโลก แจ้งว่า กรมอนามัย
โดยสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ดำเนินงานโครงการจัดหน้าสะอาด ด้วยระบบประปาหมู่บ้านและจัดสร้าง
ระบบประปาหมู่ที่อยู่ในพื้นที่นอกเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาล เพื่อให้ประชาชนในชนบทห่างไกลได้ใช้น้ำ
สะอาดจากระบบประปาอย่างทั่วถึง ซึ่งในปี ๒๕๔๒ ได้มีพระราชบัญญัติกำหนดแผนขั้นตอนการกระจาย
อำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการในการถ่ายโอน
ภารกิจ งบประมาณ และอัตรากำลังของราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค ให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น โดยส่วนราชการให้ถ่ายโอนบทบาทภารกิจ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณหนี้ สิทธิ ภาระ
ผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของส่วนราชการ ที่มีหน้าที่ในการจัดทำ น้ำสะอาด ได้แก่ กองประปา
ชนบท และกลุ่มงานจัดหน้าสะอาดในศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเขต ๑ - ๑๒ เป็นของกรมทรัพยากรน้ำ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติการบริหารและอำนาจหน้าที่ของ
ส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามมาตรา ๖๓ (๕)

จังหวัดอุดรดิตถ์พิจารณาแล้วจึงขอส่งแนวทางตอบข้อหารือเกี่ยวกับระบบประปาหมู่บ้าน
ในส่วนของการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างระบบประปาของกรมอนามัย เพื่อใช้ประกอบการตอบข้อหารือระบบ
ประปาหมู่บ้านให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้ สำหรับอำเภอให้แจ้ง
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ทราบด้วย

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอ่านแล้ว
ที่ อต. ๐๐๒๓.๖/ว ๕๔๑ วันที่ ๑๖ พ.ค. ๖๕
รับ นางกานเทวนครรัตนาสิน ทุ่งเน็ป
นายก อบช. ทุ่งเน็ป

เพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

นายธิติ คงแก้ว)
ท้องถิ่นอ่านแล้ว

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานบริการสาธารณสุขท้องถิ่นฯ

โทร. ๐-๕๕๔-๓๐๐๘ ต่อ ๑๓

ผู้ประสานงาน นายภูวนาถ สุนิล ๐๘-๗๘๕-๓๗๗๗

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดอุตรดิตถ์
๔๘๖๗
เลขที่รับ.....
วันที่..... ๑๑ พ.ย. ๒๕๖๕
เวลา.....

ที่ สธ ๐๙๑๒.๐๖/ ๔๐๙๔

ศูนย์อนามัยที่ ๒ พิษณุโลก
ตำบลมะขามสูง อำเภอเมือง
จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอส่งแนวทางตอบข้อหารือเกี่ยวกับระบบประปาหมู่บ้าน

เรียน ห้องถินจังหวัดอุตรดิตถ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางตอบข้อหารือเกี่ยวกับระบบประปาหมู่บ้าน

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กรมอนามัย โดยสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ดำเนินงานโครงการจัดหน้า舍สะอาด ด้วยระบบประปาหมู่บ้านและจัดสร้างระบบประปาหมู่ที่อยู่ในพื้นที่นอกเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาล เพื่อให้ประชาชนในชนบทท่า่่งไกลได้ใช้น้ำสะอาดจากระบบประปาอย่างทั่วถึง ซึ่งในปี ๒๕๔๒ ได้มีพระราชบัญญัติกำหนดแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการในการถ่ายโอนภารกิจ งบประมาณ และอัตรากำลังของราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยส่วนราชการให้ถ่ายโอนบทบาทภารกิจ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณหนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน ข้าราชการ สูกจ้าง และอัตรากำลังของส่วนราชการ ที่มีหน้าที่ในการจัดหน้า舍สะอาด ได้แก่ กองประปาชนบท และกลุ่มงานจัดหน้า舍สะอาดในศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเขต ๑ - ๑๒ เป็นของ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามมาตรา ๖๓ (๕) นั้น

ในการนี้ ศูนย์อนามัยที่ ๒ พิษณุโลก ขอส่งแนวทางตอบข้อหารือเกี่ยวกับระบบประปาหมู่บ้าน ในส่วนของการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างระบบประปาของกรมอนามัย เพื่อใช้ประกอบการตอบข้อหารือระบบประปาหมู่บ้านให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุนัน เพ็งคุ้ม)

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ รักษาราชการແພ.

ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๒ พิษณุโลก

กลุ่มพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม

โทร. ๐ ๕๕๕๙ ๓๐๐๐ - ๒ ต่อ ๑๑๖

โทรสาร ๐ ๕๕๕๙ ๓๐๐๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ hpc2@anamai.mail.go.th

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

ข้อมูลภูมิหลัง (Background) ของสิ่งปลูกสร้างระบบประปาหมู่บ้านของกรมอนามัย

ปี (พ.ศ.)

เหตุการณ์สำคัญ

2496	เริ่มดำเนินการงานจัดหน้าสสะอาดในชนบทตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง ราชบัณฑิการกรมอนามัย พ.ศ. 2496 โดย - กองช่างสุขาภิบาล กรมอนามัย รับผิดชอบออกแบบและควบคุม การก่อสร้างอาคารสถานที่ราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข - กองช่างสุขาภิบาล กรมอนามัย มีบทบาทในการพัฒนาระบบจัดทำ น้ำสะอาดด้วยไนโตรเจนบีทที่เริ่งรัตพัฒนา ชนบท ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น อุดรธานี หนองคาย เลย นครพนม และอุบลราชธานี
2510 – 2514 (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 2)	เริ่มดำเนินการโครงการจัดหน้าสสะอาดด้วยระบบประปาหมู่บ้าน โดย รัฐบาลจัดสรรงบประมาณไว้ 2 หน่วยงานหลัก - กองประปาส่วนภูมิภาค กรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบการก่อสร้างและดูแลการผลิต จำนวน น้ำประปาใน เขตเมืองหรือในชุมชนที่มีจำนวนประชากรตั้งแต่ 5,000 คน ขึ้นไป - กองประปาชนบท กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข รับผิดชอบ ดำเนินการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านหรือการประปาขนาดเล็ก ในชุมชนที่มีจำนวนประชากรตั้งแต่ 1,000 – 5,000 คน เมื่อ ก่อสร้างแล้วเสร็จจะมอบให้สุขาภิบาลหรือหมู่บ้านบำรุงรักษา
9 พฤษภาคม 2521	คณะกรรมการจัดตั้งให้มีการปรับรูปแบบการบริหารกิจการประปาส่วน ภูมิภาคเป็นแบบรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้การดำเนินการผลิตจำหน่ายของ การประปาส่วนภูมิภาคคล่องตัวไม่ต้องติดขัดระหว่างการเบี้ยบราษฎรและ ตอบสนองความต้องการน้ำสะอาดสำหรับใช้อุปโภคบริโภคที่เพิ่มขึ้นมากขึ้น จัดตั้งการประปาส่วนภูมิภาค หรือ กปภ. โดยรวมกิจการการประปาส่วน ภูมิภาคของกรมโยธาธิการ 185 แห่ง รวมกิจการประปาชนบทของ กรมอนามัย 550 แห่งเข้ามาดำเนินการในรูปรัฐวิสาหกิจ ยกเว้นการประปา เทศบาลอยู่ภายใต้การบริหารจัดการขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น
28 กุมภาพันธ์ 2522	- คณะกรรมการจัดตั้งให้เป็นช่วงทศวรรษการจัดทำน้ำสะอาด
2525 – 2534 (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 5 และฉบับที่ 6)	และการสุขาภิบาลในประเทศไทย

ปี (พ.ศ.)	เหตุการณ์สำคัญ
2534	<ul style="list-style-type: none"> - ถนนค้อให้ประชาชนในประเทศไทยจำนวนร้อยละ 95 มีน้ำกินน้ำใช้สะอาดโดยให้มีน้ำสะอาดเพียงพอสำหรับเด็อน้อยกว่า 5 ลิตรต่อคนต่อวัน <p>กรมอนามัยปรับปรุงงานด้านการจัดสร้างระบบประปาหมู่บ้านโดยก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านในพื้นที่ที่อยู่นอกราชเทศบาลและเขตสุขาภิบาล เพื่อให้ประชาชนในชนบทห่างไกลให้มีน้ำสะอาดจากการระบบประปาใช้บริโภค อุปโภคย่างทั่วถึง</p>
6 สิงหาคม 2534	<ul style="list-style-type: none"> - มติคณะกรรมการอนามัย กรมโยธาธิการ กรมทรัพยากรธรรม์ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท และการประปาส่วนภูมิภาค จัดทำโครงการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านต่อ โดยกำหนดเป้าหมายก่อสร้างเพิ่ม 41,152 หมู่บ้าน ภายในปี 2544 หรือครอบคลุมร้อยละ 70 ของหมู่บ้านรัฐบาลนำแนวทางการบริหารกิจการประปาของกรมอนามัยมากำหนดเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาชนบท พ.ศ. 2535 ซึ่งระบุนี้แสดงเจตนาرمยไว้เพื่อการบริหารกิจการและการบำรุงรักษาระบบประปาชนบทที่รัฐบาลลงทุนก่อสร้างเป็นไปในเชิงธุรกิจเสี่ยงดวงเอง โดยไม่เป็นภาระของรัฐ
2535	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชื่นนามใหม่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) การกิจหนែງของอบต. คือ “ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคแก่ประชาชน”
2537	<ul style="list-style-type: none"> - มีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้ อปท. กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการในการถ่ายโอนภารกิจ งบประมาณ และอัตรากำลังของราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาคให้แก่ อปท.
2542	<ul style="list-style-type: none"> - อปท. มีภารกิจ “การให้มีน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภคแก่ประชาชน” - ส่วนราชการถ่ายโอนภารกิจ/ทรัพย์สินสาธารณะ(แหล่งน้ำ/ระบบประปาชนบท) ให้แก่ การก่อสร้างระบบประปาชนบท เป็นต้น - พรบ.ปรับปรุงประทธิม ทบทวน กรม พ.ศ. 2545
2545	<ul style="list-style-type: none"> - กรมอนามัยได้โอนบรรดาภารกิจ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ แก่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2546	<ul style="list-style-type: none"> - กรมทรัพยากรน้ำแจ้งจังหวัด เรื่อง ถ่ายโอนระบบประปา
2562	<ul style="list-style-type: none"> - มติคณะกรรมการกระจายอำนาจแก่ อปท. ครั้งที่ 4/2562

แนวทางการตอบข้อหารือเกี่ยวกับระบบประปาหมู่บ้าน

1. ข้อมูลการถ่ายโอนภารกิจกรรมอนามัย

กรมอนามัย ได้ถ่ายโอนบทบาทภารกิจ อำนาจหน้าที่ ทรัพยากรสิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ การะผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของส่วนราชการที่มีหน้าที่ในการจัดหน้า生育 ให้แก่ กองประปาชนบท และ กลุ่มงานจัดหน้า生育 ภายใต้ในศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเขต 1 - 12 ไปเป็นของกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติโอนภารกิจการบริหารและอำนวยหน้าที่ของส่วนราชการให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามมาตรา ๖๓ (๕) แล้ว ดังนั้นเอกสาร หลักฐาน ทรัพยากรสิน (ระบบประปาหมู่บ้านที่กรมอนามัยจัดสร้างไว้เดิม) จึงถูกโอนไปเป็นของ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังแต่พระราชบัญญัติโอนภารกิจการบริหารและ อำนวยหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ มีผลบังคับใช้ เอกสารแนบใน QR Cord หมายเลข 1

2. ผลจากการถ่ายโอนภารกิจกรรมอนามัย

ภายหลังจากที่กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการถ่ายโอนบทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ ทรัพยากรสิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ การะผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของส่วน ราชการที่มีหน้าที่ในการจัดหน้า生育 ภายใต้ของกรมอนามัยแล้ว ได้ดำเนินการถ่ายโอนระบบประปาหมู่บ้านให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามสำเนาหนังสือกรมทรัพยากรน้ำ ที่ สห ๐๖๐๕.๒/ว ๔๙๖๒ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ เรื่องการส่งมอบการโอนทรัพยากรสินสาธารณูปโภค (แหล่งน้ำ/ระบบประปาชนบท) ให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เอกสารแนบใน QR Cord หมายเลข 2

ดังนั้น ระบบประปาหมู่บ้านที่กรมอนามัยจัดสร้างและถ่ายโอนไปยังกรมทรัพยากรน้ำ ได้ถูกถ่ายโอนไปยัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหนังสือฉบับนี้ด้วย ปัจจุบันระบบประปาหมู่บ้านจึงถือเป็นทรัพยากรสินขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับโอนมาจากกรมทรัพยากรน้ำ ซึ่งการดำเนินการใด ๆ เช่น จำหน่าย รื้อถอน จึงต้อง ดำเนินการตามระเบียบพัสดุ นอกจากนั้นหากระบบประปาต้องอยู่ในที่ราชพัสดุต้องดำเนินการตามกฎหมายว่า ด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๕ รายละเอียดตามคู่มือการใช้ที่ราชพัสดุ เอกสารแนบใน QR Cord หมายเลข 4

3. การแก้ไขปัญหาไม่มีเอกสาร เอกสารค้นหาไม่พบหรือสูญหาย

หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องใช้เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่มีเอกสารหลักฐานการส่งมอบ-รับมอบภารกิจและทรัพย์สิน หรือหลักฐานเอกสารนั้น ตรวจค้นหาไม่พบหรือสูญหาย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามติดตามการจัดการภาระประจำวัน ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ด.) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ โดย นำเรื่องเสนอคณะกรรมการอำนวยการภาระประจำวันจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด พิจารณา ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ดังอยู่ในที่นั่นที่จังหวัด ตามหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๗/ว ๑๖๔๘ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เอกสารแนบใน QR Cord หมายเลข ๓

๔. สอดคล้องข้อมูลเพิ่มเติม

ต้องการรายละเอียดนอกเหนือจากที่กรมอนามัยให้ไปแล้ว สามารถสอบถามและขอรายละเอียดเพิ่มเติม ได้ที่ส่วนแผนงานและประเมินผล สำนักบริหารจัดการน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม โทร. ๐๖ ๒๗๓ ๖๐๐๐ ต่อ ๖๗๐๔

เอกสารตาม QR Cord

หมายเหตุ ๑ พระราชบัญญัติโอนภาระบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๔ พ.ศ. ๒๕๕๕

หมายเหตุ ๒ สำเนาหนังสือกรมทรัพยากรน้ำ ที่ สท. ๐๖๐๕.๒/ว ๔๕๖๒ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่องการส่งมอบภาระให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แหล่งน้ำ/ระบบประปาชนบท)

ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมายเหตุ ๓ สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๗/ว ๑๖๔๘

ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

หมายเหตุ ๔ คู่มือการใช้ที่ราชพัสดุ

QR code เอกสารแนบหมายเลขอ 1 – 4

Google Drive Folder เอกสารประกอบการตอบข้อหารือระบบประปาหมู่บ้าน

<https://drive.google.com/drive/folders/11HF8ijHErZoZMtSp5ekFood6vdKTYgW/Srivenpssharing>

เอกสารอ้างอิง

- 1 วิเชียร จุ่งรุ่งเรือง และคณะ. ความเป็นมาและรูปแบบการบริหารระบบประปาชนบท. วารสารสมาคม
ทรัพยากรน้ำ. 2548. ฉบับ พฤศภาคม - สิงหาคม 2548. หน้า 14 – 22
- 2 พระราชบัญญัติโอนกิจกรรมบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ
ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕
- 3 สำเนาหนังสือกรมทรัพยากรน้ำ ที่ สท. ๐๖๐๕๒/ว ๔๙๙๒ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔
เรื่องการส่งมอบการโอนทรัพย์สินสาธารณูปโภค (แหล่งน้ำ/ระบบประปาชนบท) ให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น
- 4 สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๗/ว ๑๖๘ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
กรณีนารักษา. หลักเกณฑ์และวิธีการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ
- 5 พ.ศ. ๒๕๔๕. คู่มือการใช้ที่ราชพัสดุ. หน้า 1 - 45